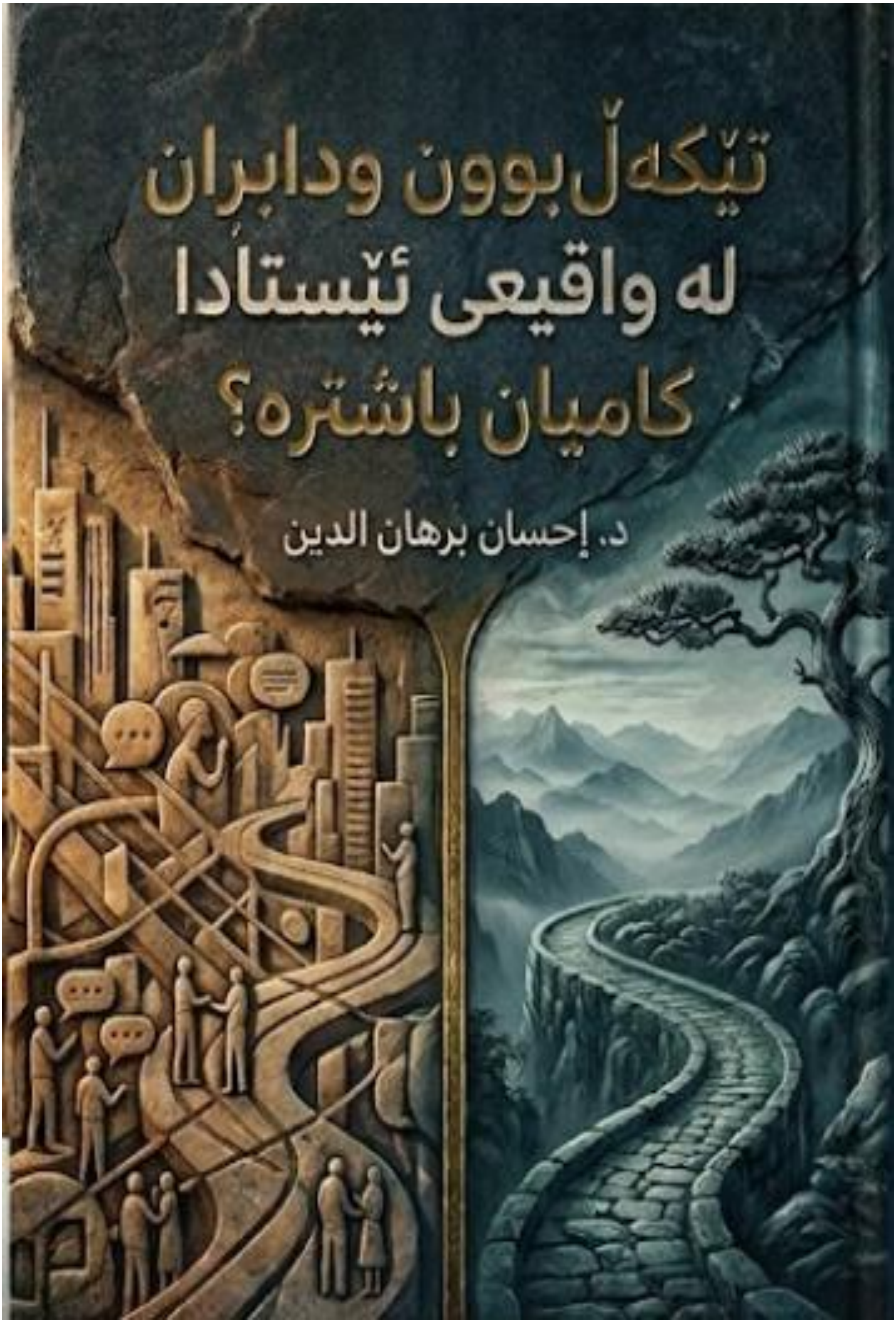
تێکەڵبوون ودابڕان
لە واقیعی ئێستادا
کامیان باشترە؟
د. إحسان برهان الدين

لە واقیعی ئێستادا کامیان باشترە؟

تێکەڵبوون یان دابڕان

نووسینی

د. إحسان برهان الدین

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله و صحبه ومن والاه، وبعد:

له بنچینەدا تێکەڵ بوون بە خەڵکی و بانگەواز کردن بۆ دینی ئیسلام بەو شێوەی کە لە قورئان و سوننەتدا هاتووە، بێ تێکدان و شێواندن و بێ ئەوەی ئیسلام بکرێتە ئامرازێك بۆ بە دەستهێنانی بەرژەوەندی و پلەو پایەو پارە، چاکترە لەوەی موسوڵمان لە کۆمەڵگە دابڕێت و بانگەواز بۆ دینی حەق نەکات، ئەمە لە ڕووی بنچینە و ئەسڵەوە وایە، بەڵام کۆمەڵێك بنەمای زانستی و پێوەر هەن حوکمی کۆتایی لەوبارەوە دیاری دەکەن، هەوڵ ئەدەم بەشێکیان لەم نووسینەمدا ڕوون بکەمەوە، چونکە ئەم باسە بایەخی تایبەتی خۆی هەیە بۆ ئەم قۆناغەی کوردستان و منیش وەکو کەسێك کە ئاگاداری کاری ئیسلامیم و بۆ ماوەیەکیش ولە قۆناغێکی هەستیارید بەشدار بوومە، هەروەها لەبەر ئەوەی گۆڕەپانی ئیسلامی لە کوردستاندا دوورکەوتنەوەیەکی

ئاشکرای لە قورئان و سوننەت پێوە دیارە و موسوڵمانانیش لە ڕووی فیکری و مەنهەجییەوە سەرگەردانییەکی زۆریان تووش بووە.

باسی تێکەڵ بوون و دابڕان باسێکی تازەی هاوچەرخ نییە، بەڵکو باسێکی کۆنە و زانایان سەدان ساڵ پێش ئێستا کتێبیان لەسەر داناوە و باسەکانیان شیکردووەتەوە، تەنها بۆ نموونە: (الخطابي) کە زانایەکی بەناوبانگە لە سەدەیەی چوارەمی کۆچی کتێبێکی بەناونیشانی (العزلة) نووسیوە، (ابن أبي الدنيا) یش کتێبێکی لەو بارەوە هەیە، هەروەها لە هاوچەرخەکانیش (سلمان العودة) لە نەوەدەکان کتێبێکی بەناونیشانی (العزلة والخلطة) نووسیوە پێش ئەوەی بکەوێتە ژێر فشاری حکومەتی سعودیە و زیندان بکرێت

و گۆڕانکاری بەسەر مەنهەجیدا بێت لەم ساڵانەی دواییدا.

ئەوەی من لێرە بە کورتی دەیخەمە ڕوو مەبەستم پێی دابڕان و دوور کەوتنەوەیە لە کۆڕوکۆمەڵ و جەماعات بە شێوەیەکی گشتی و هەورەها مەبەستم پێی بانگەوازی گشتی خەڵکیشە کە ڕووی دەمت لە هەموو خەڵکی بکەیت و ئامۆژگارییان بکەیت و تەمەنت لەو ڕێگەدا سەرف بکەیت ئایا ئەوە هەوڵێکی باش و بە سوودە یان کات بەزایە بردنە؟

لە ڕاستیدا لەم بارەوە ئەگەر لە دەقەکانی سوننەت وردبینەوە دەبینین دوو ئاراستەی تێدایە بۆ موسوڵمانان، ئاراستەیەکیان هانی ئیمانداران دەدات تێکەڵی خەڵکی بکەن و بانگەواز بۆ دینی الله بکەن،

وەکو: (المُؤمِنُ الَّذي يُخالِطُ النَّاسَ ويصبِرُ على أذاهم أفضَلُ مِن المُؤمِنِ الَّذي لا يُخالِطُ النَّاسَ ولا يصبِرُ على أذاهم) شەیخی ئەلبانی تصحيح ی کردووەو ناکۆکی لەسەر ڕاست و درووستی سەنەدەکەی هەیە، یان فەرموودەی: (مَا مِن ثَلاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلاَ بَدْوٍ لا تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلاةُ إِلاَّ قدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ، فَعَلَيْكُمْ بِالجَمَاعَةِ، فَإِنَّمَا يأْكُلُ الذِّئْبُ من الغنم القاصية) أحمد وأبو داود و النسائی و کەسانی تر گێڕاویانەتەوە و فەرموودەکە باس لە گرنگی ئەنجامدانی نوێژ دەکات بە جەماعەت و هەروەها باس لە مەترسی دوورکەوتنەوە لە جەماعەت ئەکات و هۆکارەکەشی ئەوەیە کە گورگ لەو مەڕانە ئەخوات کە لە ڕانەکە دوور ئەکەونەوە.

زانایان فەرموویانە ئیسلام خۆیشی هەر دینی کۆمەڵە و دروشم و عیبادەتەکانی بە شێوەی کۆمەڵ ئەنجام دەدرێن وەکو نوێژ و حەج و فەرمان بە چاکە و نەهی کردن لە خراپە و جیهادی بێباوەڕان.

لە بەرانبەردا كۆمەڵێكی زۆر لە فەرمودەی صحيح هاتووە هانی موسوڵمانان دەدات بە دینی خۆیان هەڵبێن و لە هەموو كۆڕوكۆمەڵێك و بگرە لە خەڵكیش دوور بكەونەوە و تەنها بایەخ بە خۆیان و ماڵ و مناڵ و ئەوانە بدەن كە بەرپرسن لە سەرپەرشتی كردنیان و دینیان قایم بكەن، هەندێ لەو دەقانە بە ڕەهایی ستایشی دابران و خۆ دوورخستنەوە ئەكەن لە كۆڕوكۆمەڵ و لە خەڵكی، مەرجیش نییە مەبەست لەوە بێت بەتەواوی لە ناویان دەربچێت، بەڵكو وەكو هەندێ لە زانایان فەرموویانە لە كاروباریان دووركەوێتەوە و بەشداری ئیش و كاریان نەكات و لێپرسراوێتی وەرنەگرن و لە دەسەڵات دوور بكەونەوە.

پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم فەرموویەتی لەو فەرموودەی کە پێشەوا بوخاری دەیگێڕتەوە: (يُوشِكُ أَنْ يَكُونَ خَيْرَ مَالِ الْمُسْلِمِ غَنَمٌ يَتْبَعُ بِهَا شَعَفَ الْجِبَالِ وَمَوَاقِعَ الْقَطْرِ يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنْ الْفِتَنِ) هەروەها لە سەحیحی پێشەوا موسلیمدا هاتووە پیاوێك پرسیاری لە پێغەمبەر صلی الله علیه و سلم کرد : (أَيُّ النَّاسِ أَفْضَلُ ؟) واتە چی کەسێك باشترین کەسە؟ (فَقَالَ :) ئەویش فەرموی: (رَجُلٌ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِمَالِهِ وَنَفْسِهِ) واتە کەسێك ماڵ و گیانی خۆی لە پێناو الله ببەخشێت. (قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟) واتە ئەی دوای ئەوە کی چاکترین کەسە؟ (قَالَ :) ئەویش لە وەڵامدا فەرمووی: (مُؤْمِنٌ فِي شِعْبٍ مِنْ الشِّعَابِ يَعْبُدُ اللَّهَ رَبَّهُ وَيَدَعُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ) واتە: ئیمانداریك لە شوێن و ڕێگەیەکی دوور خەریکی عیبادەت کردنە ولە خەڵکی دووركەوتووەتەوە.

ئەم فەرموودە و فەرموودەکانی تر بەڵگەن لەسەر ئەوەی دووركەوتنەوە و دابڕان چاکترە بۆ موسوڵمان

هەرکاتێك بەهۆی زۆربوونی فیتنە لە دینی خۆی ترسا، الحافظ ابن حجر لە کتێبی فتح الباري(42/13) فەرموویەتی: (وَالْخَبَر دَالّ عَلَى فَضِيلَة الْعُزْلَة لِمَنْ خَافَ عَلَى دِينه) واتە: ئەم فەرموودە ئاماژە بۆ فەزل و چاکەی خۆ بەدوور گرتن و دابڕان دەکات ئەگەر ترسی لە دینی خۆۆی بوو.

هەروەها پێشەوا السندي لە پەراوێزەکەیدا لەسەر سونەنی نەسائی (124/8) فەرموویەتی: (فِيهِ أَنَّهُ يَجُوز الْعُزْلَة بَلْ هِيَ أَفْضَلُ أَيَّام الْفِتَن) واتە ئەو فەرموودە بەڵگەیە لەسەر ئەوەی لە ڕۆژگاری فیتنەدا تەنهایی و دوورەپەرێزی چاکترە لە تێکەڵ بوونی و چوونە ناو کۆڕ و کۆمەڵی خەڵکییەوە.

(ابن حجر العسقلاني) ئەو فەرموودانەی کە بە ڕەهایی فەرمان بە تەنیایی و خۆ بە دوورگرتن ئەکەن لە خەڵکی

بۆ سەردەمی فیتنەی گەڕاندووەتەوە، واتە موسوڵمان لەسەردەمی فیتنەدا وەکو ئەوەی ئێستا لە کوردستانی خۆمان دەگوزەرێت لە پیناو سەلامەتی دین و تێك نەچوونی عەقیدەو بیروباوەڕ و دوورکەوتنەوە لە شوبهەو گومان و زیان گەیاندن بە دین باشترە لە هەموو ئەو کۆڕوکۆمەڵە لادەرانە دوور بکەوێتەوە چونکە بە ڕوونی و بە ئاشکرایی لە مەنهەج لایانداوە و ئیسلامیان لە دیدی موسوڵمانی نەشارەزای ئەم سەردەمەدا بە عەلمانیەت و لیبراڵییەت تێکەڵ کردووە و هەڵی جەهلی ئەوانیان بە دینەکەیان قۆستووەتەوەو تووشی سەرگەردانییان کردوون.

سەبارەت بەوەش کە ئەم ڕۆژگارەی ئێستا لە کوردستانی خۆمان ڕۆژگاری فیتنە و پشێوی و گومڕاییە هیچ گومانێك نییە و هەموو کەسێك کەمترین

ڕێژەی تێگەیشتنی لە قورئان و سوننەتی ڕاست و درووست و حاڵی پێشینان و بیروباوەڕیان هەبێت بە دڵنیيايی بۆی دەردەکەوێت - مەخابن - موسوڵمانان لە دۆڵێکن و ئیسلام لە دۆڵێکی ترە.

کاتێك ئەو دەقانەی سونەت دەخوێنینەوە کە داوا لە موسوڵمان دەکات بە دینەکەی هەڵبێت وگرنگی تەنها بە خۆی و خێزان و ئەوانە بدات کە سەرپەرشتیان لە ئەستۆیدایە بۆمان دەردەکەوێت ئەو دەقانە باس لەو کاتە دەکەن کە زانایان بە (فساد الزمان) واتە تێکچوونی زەمانە و شێوانی ڕۆژگار ناویان بردووە لە ڕوانگەی لادانی خەڵکی لە ئیسلام وەکو ئاکار و ڕەوشت، وەکو عەقیدەو بیروباوەڕ، وەکو عیبادەتەکان و سەرجەم حوکمەکانی تری ئیسلام، کە لە ڕاستیدا ئێستای کوردستان کە من مەبەستمە تیشك بخەمە سەری

هەموو جۆرە فەسادێکی مەنهەجی و عەقیدی و شەرعی وئاکاری تێیدا تەشەنەی کردەوە و لەتوانای کەسدا نەماوە چارەسەری بکات، ئەوانەش کە بانگەشەی چاکسازی دەکەن بەناو ئیسلامەوە چەند ساڵە، جگە لە هەندێ دیارەی پابەند بوونی ڕواڵەتی نەبێت بە ئیسلامەوە ، وردە وردە خۆیشیان بوونە بەشێك لەو واقیعە دوور لە ئیسلامەو لە جیاتی ئەوەی پیلانی نەیارانی ئیسلام لە دژی دینەکەیان پووچەڵ بکەنەوە دەستیان لەگەڵیان تێکەڵ کرد و لەسەر ئاستی فەرمی و بەبەرچاوی هەموو موسوڵمانە بێ ئاگاکان لە سنوورەکانی دینەکەیان پەیمانی برایەتی و هاوپەیمانی و هاوکاریان لەگەڵ هەموو نەیارێکی ئیسلام گرێدا.

ئەو سەردەمەی چاککردنی خەڵکی کارێکی زۆر قورس و ئەستەم دەبێت، کاتێك لادان لە حوکمەکانی ئیسلام

دەبێتە سیماو دیاردەی خەڵکی، ڕۆژگارێك کە غەریبی ئیسلام ئەبێتە حەقیقەتێك و ئەو غوربەتە بە کەسیش لا نابرێت، کاتێك ئەوانەی پارێزگاری کردنی ئیسلامیان پێ سپێردراوە و کەسان و لایەنگەلێك کە بانگەشەی بەرگری لە دینی ئیسلام دەکەن ئەوەندەی ناحەزەکان بەڵام بە شێوازی تر زیان بەدینەکەیان دەگەیەنن، کاتێك کە ناکۆکی و دوو بەرەکی و ڕق و کینە لە جیاتی ئەوەی بکەوێتە نێوان موسوڵمانان و دوژمنانی دینەکەیان ئەکەوێتە نێوان خۆیانەوە؛ لەو کاتەدا دوورەپەرێزی و دوور کەوتنەوە لە کۆڕوکۆمەڵەکانیان زۆر باشترە لەوەی لە ژێر هیچ پاساوێکدا بچیتە نێو ڕیزەکانیانەوە و پاش ماوەیەك تۆیش ببیتە ژمارەیەکی پووچەڵ لەناو ئەواندا و لە جیهانی وەهم و خەیاڵیشدا خۆت بە صلاح الدين ناگۆڕیتەوەو وا دەزانی هیچ نەماوە بۆ ئیسلام نەیکەیت!

بەداخەوە لە کوردستاندا حاڵ بەوە گەیشتووە کە تێکەڵبوون بە خەڵکی و لایەن و تەوژم و ڕێکخراوە ئیسلامییەکان بووەتە تیکەڵبوون بە واقیعێکی دوور لە ئیسلامی ڕاستەقینەی هەڵقوڵاو لە کیتاب و سوننەت و، بووەتە جۆرێك لە سەرکێشی وفوو لە خۆڵەمێش کردن.

ئەگەر بە زانست و شارەزایی باشەوە تیکەڵیان بیت بە مەبەستی بانگەواز کردن و چاککردنیان ئەوە زۆرێك لە تەمەنت بە زایە دەچێت و کەسانێکی زۆر کەم مەگەر گوێت لێ بگرن و دوا جار نەك لەلایەن عەلمانییەکانەوە بەڵکو لە لایەن ئەوانەی لافی کارکردن بۆ ئیسلام لێ دەدەن بە تەنێکی نامۆ و کەسێکی توندڕەو بێ سوود بۆ کۆمەڵگا دەژمێردرێیت، چونکە ئەوان سنورەکانی نێوان خۆیان و عەلمانییەکانیان تەواو کاڵ کردووەتەوە و نەتەوە پەرستی و بیری ناسیونالیزمی بە زمانی حاڵ پێش ئیسلام خراوە و هەر قسەیەك پێچەوانەی ئەو ئاڕاستەیە بکرێت وەکو مەلە کردنە بە پێچەوانەی

ئاڕاستەی ڕووبارو و پێش عەلمانییەکان ئیسلامییەکان ڕووبەڕووت دەبنەوە و تۆمەتبارت دەکەن.

خۆ ئەگەر شارەزای دینەکەت نەبیت و عەقیدەیەکی دامەزراوت نەبێت و تیکەڵییان بکەیت ماوەیەکی زۆری پێ ناچێت تۆیش ئەبیتە بانگخوازێکی مۆدێرن بەزمانی حاڵ نەك بەزمانی گوفتار و گاڵتەت بە سەلەف و بەباس کردنی مەنهەج و عەقیدە دێت و بەزەییت بەحاڵی ئەواندا دێتەوە کە بەیانی و ئیوارە باسی دەست گرتن بە کیتاب و سوننەت دەکەن و ڕەنگە بڵێیت خۆ ئێمە بە تەورات و ئینجیل کارناکەین؟

ئینجا لە خراپییەکانی تێکەڵبوون ئەوەیە ئەوانەی تۆ دەتەوێت بە هۆی تێکەڵبوونیان دینت تۆکمە بکەیت و بانگەواز بۆ دینی ئیسلام بکەیت، کەسانێکن بە ڕوون و

ئاشکرا لە مەنهەجی ئەهلی سوننەت لایانداوە و بەتەواوی لەگەڵ نەیارانی ئەو مەنهەجە تێکەڵ بوونە و تەماشای حاڵ و سیاسەت و ڕاگەیاندن و بۆچوون و خوێندنەوەو بیروبۆچوونەکانیان بکە گوزارشت لە دوورکەوتنەوەیان ئەدات لە قورئان و لەسوننەت، بەدەر لە بانگەشەشیان بە دەست گرتن بە کیتاب و سوننەت ئەگەر بێت و قورئان بخوێنین و تەماشای واقیعی ئەوان بکەین، ئەگەر بێت و سوننەت بخوینین و بەراوردی کردار و گوفتار و رەفتاری ئەوان و زۆرێك لەو خەڵکە بکەین لەگەڵیاندا، دەبینین ئەوان لە دۆڵێکن و قورئان و سوننەت لە دۆڵێکی ترو، بۆیە دوورکەوتنەوە سەلامەتییە بۆ دین و سەرفرازییە بۆ دونیاش.

یەکێکی تر لە تەڵەو داوەکانی خەڵك گرتن هێنانەوەی هەندێ دەقی قورئان و فەرموودەیە و بەکارهێنانیان لە جێگەی نەشیاودا، لە دیارترینی ئەو دەقانە ئەو فەرموودەی کە هەندێ لە فەرمودەناسان بە صحيح یان زانیوەو هەندێ لەڕێگەکانی لاواز و حسن کە دەفەرموێت: (المُؤمِنُ الَّذي يُخالِطُ النَّاسَ ويصبِرُ على أذاهم أفضَلُ مِن المُؤمِنِ الَّذي لا يُخالِطُ النَّاسَ ولا يصبِرُ على أذاهم) لەڕاستیدا ئەم فەرموودەیش هیچ کاتێك بە واتای ئەوە نەهاتووە بە بەهانەی تیکەڵ بوون بە خەڵکی بۆ بانگەواز هەرچی سەرپێچی ئیسلام هەیە لەڕووی عەقیدەت و شەریعەتەوە ئەنجامی بدەیت و ڕۆژ لە ڕۆژ خاڵە هاوبەشەکانی نێوان خۆت و ناحەزانی دینەکەت زیاتر بکەیت و لە کتاب و سوننەت دوورتر بکەویتەوە، بەڵکو زۆرێك لەوانەی ئەو دروشمە بەرز دەکەنەوە بوونەتە پاشکۆ و خزمەتکاری کەسانێك کە

دوژمنی مەنهەجی ئەهلی سنوننەتن و بەڕۆژی ئاشکرا دژایەتی شوێنکەوتوانی دەکەن.

بە شێوەیەکی گشتی کاتێك زانایان شەرحی ئەو فەرموودەی سەرەوەیان کردووە فەرموویانە نە تیکەڵ بوون و نە دابڕان و ئیعتیزال بەڕەهایی لە هەموو کاتێکدا یەکیکیان بەسەر ئەوی تریاندا پەسەند نییە، بەڵام کەس خیلافی لەسەر ئەوە نییە ئەگەر کۆمەڵگە بەتەواوی لە ئیسلام دوورکەوتەوەو لە دەسەڵاتی تاکەکاندا نەما ئەو واقعە چاك بکەنەوە و ئەوەی کە بە (فساد الزمان) ناویان بردووە هاتەدی و لادان و لەخشتەچوون لە بنەماکانی دین وبیروباوەڕ بووە دیاردە، ئیتر موسوڵمان پێویستە بەپلەی یەکەم وریای دینی خۆی و ماڵ و منالّی بێت و واز لە بانگەوازی گشتی (دعوة العامة) بهێنیت ئەوەیان باشترە، چونکە

تێکەڵ بوون بەو وافیعە دوور لە ئیسلامە هیچ سوودێکی نییە و لادەران ئەوەندە زۆر بوونە و سیفەتی فەرمییان هەیە، بۆیە کاتێك تۆ بە ئایەت و فەرمووودە قسە دەکەیت زۆر نامۆ دەردەکەویت و کاتێك بانگیان بۆ دەست گرتن بە ڕێبازی سەلەف دەکەیت پێکەنینیان بەعەقڵت دێت.

ئەوەی کە باس دەکرێت لێردا سەبارەت بە پەسەندی دوورکەوتنەوەو و دوورەپەرێزی لەسەر تێکەڵ بووندا بۆ حالەتی فیتنەو ترسی موسوڵمانە لە دینەکەی، بەڵام سەردەمی فیتنە نەبێت و موسوڵمان بە تیکەڵ بوونی تووشی مەترسی نەبێت لەسەر دینەکەی جەمهوری زانایان لەگەڵ ئەوەدان تیکەڵ بەخەڵکی ببیت و فەرمان بە چاکە بکەیت و نەهی لە خراپە بکەیت، لەدابڕان دوور کەوتنەو باشترە لێیان و ئەو دەقانەی وەکو: المؤمن

الذي يخالط الناس و يصبر على أذاهم...و دەقەکانی تر بۆ ئەو جۆرە حالەتانەیە.

ئینجا پێویستە لە پێناو تێکەڵ نەبوونی چەمکەکاندا، دوو جۆر لە دابڕان لە یەکتر جیا بکەینەوە:

یەکەم: دابڕان لە بانگەواز کردنی خەڵکی و دوور کەوتنەوە لە کۆڕو کۆمەڵیان و تەنها خەریك بوون بە خۆت و کەسە نزیکەکانتەوە، ئەوەی کە لە زاراوەی شەرعیدا بە (دعوة العامة) دەربڕینی لێ دەکرێت.

سەبارەت بە ڕوونکردنەوەی ئەم خاڵەش پێویستە پێش هەموو شتێك ئەوە بخەینە روو کە ئیسلام لە کوردستاندا لە سایەی هەڵمەتێکی تەغریب و نامۆکردن و ناشیرین کردن کە بە ئامانجی جیاوازەوە لە لایەن

عەلمانی و لایەنە ئیسلامییە مۆدێرنەکانەوە بەڕێوە دەچێت بە قۆناغێکی غەریبی زۆر سەختدا تێپەڕدەبێت و نیشاندانی ئیسلامی ڕاستەقینەی کیتاب و سوننەت - ئەوەندەی بکرێت و سوودی هەبێت - واجبە کە بە چینێکی ئەستور لە خۆڵ و تەپوتۆزی جەهالەت و دژایەتی پلان بۆ دارێژراو شاردراوەتەوە و پێویستە خەڵکی پێ ئاشنا بکرێتەوە.

بەڵام هاوکات جێگای داخیشە ئەوانەی کە بەو ئەرکە هەلدەستن واتە قورئان و سوننەت بە بێ گونجاندن و شێواندن وەکو خۆی باس دەکەن لە لایەکەوە وەکو ژمارە زۆر کەمن، لەلایەکیشەوە زۆر نا ئاشنا ونامۆن بۆ خەڵکی و قسەکانیان وەکو زەنگی مەترسی تەماشا دەکرێت بۆ پرۆسەی دیمۆکراسی هاوچەرخ وسەرجەم پرۆسە ڕۆژئاوایی و ناکۆکەکان لە گەڵ ئیسلامدا کە

ئەمڕۆ زۆرێك لە لایەن و کەسایەتییە ئیسلامییەکان کار دەکەن بۆ ئەوەی ئەو جۆرە ئیسلامە بێتە کایەوە بە پێوەر و تام و ڕەزامەندی عەلمانیەت، ئەمە وەکوئەسڵ و بنچینە!

بەڵام ڕاستییەکی تاڵیش هەیە ئەویش ئەوەیە: هەوڵەکان لە ئاراستەی چاکسازیدا زۆر بە خاوی ڕێدەکەن و پێشکەوتنێکی بەرچاو بە خۆیانەوە نابینن و ئەوانەی دێنە پیری بانگەوازی پەیڕەوی کردنی کیتاب و سوننەت بەراستەوە زۆر کەمن، بۆیە ئاراستە هەڵەکە کە ئاراستەی زۆرینەیە لە پەرەسەندن و بەرەو پێش چووندایە، هۆکاری بەردەوام بوونی ئەم نامۆییە ئیسلام و دوورکەوتنەوەی خەڵکیش لە بیروباوەر و مەنهەج و عەقیدەی ئیسلامی - جگە لە هەندێ شەعائیرو بواری ڕەوشتی نەبێت - بۆ چەند هۆکارك دەگەڕێتەوە:

*نەشارەزایی خەڵکی بە شێوەیەکی گشتی لە سەرجەم حوکمەکانی ئیسلام و بەوەش بوونەتە پارووەیەکی ئاسان بۆ هەموو ئەوانەی بە هۆکاری جۆراوجۆرەوە تەماحیان پێیانە و ئەوان دەکەنە هۆکاری گەیشتن بە ئامانجەکانیان، بۆیە دەبینی بە هۆی نزیکبوونەی بەردەوامی لایەنە عەلمانی و ئیسلامییەکان لە یەکترەوە بە هۆی خاڵی هاوبەش وەکو سۆزی نەتەوایەتی و ئەرکی کوردایەتی و هەبوونی بەرژەوەندی حیزبی وسیاسی و هاوپەیمانی لە کاتی هەڵبژاردن ودەنگدان و هۆکاری تر، بۆیە دەبینی موسوڵمانان دابەش بوونەتە سەر ئەو دوو جۆرە ئاراستە ناکۆکەدا وەکو ئەوەی لە چڵەپۆپەی گونجان ونزیکبوونەی فیکری و بیروباوەڕدا بن.

*ڕاگەیاندنەکانیش بە هەر دوو جۆرەکەیانەوە - ئیسلامی و عەلمانی - لە کوردستان بۆ جیبەجێکردنی ئەو ئامانجە واتە نامۆکردنی ئیسلام و نمایش کردنی ئیسلامێکی هاوچەرخی جیاواز لە ئیسلامی کیتاب و سوننەت، واتە: ئەوەی کە پێی دەوترێت ئیسلامی ئەمریکی یان ئیسلامی کوردی، دەستێکی باڵایان هەیە و خەڵکیش بۆ ئەوان وەکو مردوویان پێ هاتووە لەبەر دەستی مردوو شۆردا ، یان وەکو ڕۆبۆتێکن کۆنترۆڵەکەیان بە دەستی ئەوانەوە بێت بۆ کوێ بیانەوێت ئاراستەیان بکەن بیکەن، هەڵوێسیشیان لە ئیسلام دیارە چۆنە.

*درووست بوونی کۆمەڵێك کەسایەتی کە لە دەزگاکانی ڕاگەیاندن و لە تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانەوە چالاکیان بڵاو دەکرێتەوە ئەویش بەهەمان شێوە کاریگەری زۆر بووە

له دوورخستنهوهى خهڵكى له ئیسلامى كتاب و سوننهت، ئهو كهسایهتییانهش:

-هەندێکیان لە ئاڕاستەیەکی بێ دینییەوە و وەکو مولحیدێك قسەدەکەن و هێرش دەکەنە سەر ئیسلام.

-هەندێکیان لە ئاراستەیەکی ناسیونالیزمییەوە قسە دەکەن وەکو جیگرەوەی ئیسلام و ئەمەش ئاڕاستەیەکی پەسەند کراوی خەڵکییە و سیاسەتمەدارانیش ئەو نهێنییەی خەڵکیان بۆ دەرکەوتووە و بەردەوام خەریکی وروژاندنی ئەو باسەن.

-هەروەها هەندێکیش لەم ساڵانەی دواییدا پەیدا بوونە بە ناو ئیسلامەوە هێرش دەکەنە سەر ئیسلام ئەوانیش چەندین جۆرن ئایستیان تیایە بەرگی ئیسلامی لەبەر کردووە چونکە کارەکانی بەو باشتر دەڕوات و لە ڕاگەیاندنەکانەوە گومان بۆ خەڵکی درووست دەکەن لە دینەکەیاندا.

-هاوکات هەندێ ئیسلامی و کۆنە ئیسلامی گومرایشیان تێدایە کە خەریکی دژایەتی سوننەت و تازە خویندنەوەی دەقەکان و گەرم کردنی بیری نەتەوایەتی و کوردایەتی وەکو جێگرەوەی ئیسلام وباسی عیرفان و نوێکردنەوەی هەندێ لە بیروبۆچوونی تاقمە گومڕاکانی مێژوون بە تایبەتی کاریگەر بوون بە بیری موعتەزیلەکان.

ئەمانە و زۆر هۆکاری تر بوونەتە فاکتەرێکی بە هیز بۆ نامۆکردنی ئیسلام و زاڵبوونی بەرەو عەلمانی بردنی دینی ئیسلام لە هزری خەڵکیدا.

بۆیە لە بنچینەدا مەسەلەی بانگەواز کردن بۆ دینی ئیسلامی ڕاستەقینەی هەڵقوڵاوی کیتاب و سوننەت واجبیکی شەرعییە، بەمەرجێك بەبێ هیچ پەیوەندییەك بێت لەگەڵ ئەوانەی خۆیان بوونەتە بەشێك لە ناشیرین

کردنی ئیسلام و ئیسلامیان کردووەتە هۆکارێك بۆ کۆکردنەوەی دەستکەوتی سیاسی و حیزبی ودارایی لە چوارچێوەی هەندێ لایەن و رێکخرو و ناوی جۆراوجۆردا.

جێگای داخیشە ئەوانەی بانگەشەی بانگخوازی وفەرمان بە چاکەو و نەهی کردن لە خراپە ئەکەن و دەیانەوێت بەرگری لە ئیسلام بکەن لە ڕاگەیاندنەکانەوە زۆربەیان کەسانیکی بەزیون و چەند لایەنێکیان لە ئیسلام هەڵبژاردووە باسی ئەکەن و ناوێرن بەلای زیاتر لە سەدا حەفتای ئەو باسانەدا بڕۆن کە لەقورئان و سوننەتدا هاتووە، بۆیە چالاکی ئەو جۆرە مامۆستاو کەسایەتییە ئیسلامیانە ئەویش جۆرێکە لە خۆڵ لە چاوکردنی موسوڵمانان و هەنگاوێکی تەواوکرەرە لە

ڕاستیدا بۆ چالاکی عەلمانییەکان، چونکە بەیەك ئامانج کۆتاییان پێ دێت.

باوەڕیشم وایە ئەوانەی کە دەتوانن بانگەواز بکەن وچاکسازی بکەن و لەڕیگەی تێکەڵبوونی ڕاستەوخۆ و ئەلیکترۆنی و تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانەوە بە خەلکی پێویستە:

-1خۆیان تۆکمە و دامەزراوبن لە ڕووی عەقیدە و تەوحید و ئیمان و بیرو باوەڕەوە بە گشتی بۆ ئەوەی بزانن خەڵکی بۆ چی بانگ دەکەن و لە چی وریایان دەکەنەوە، نەك خۆیان هیشتا زۆریان مابێت بۆ ئەوەی لە عەقیدەی ئیسلامی و بنەماکانی کیتاب و سوننەت تێبگەن و وەکو وتراوە (فاقد الشیء لا یعطیه) کەسێك

خۆی شتێکی نەبێت و لە دەستی دابێت، ناتوانێت بە کەسی تری بدات.

-2بە هچ شێوەیك لە هیچ جۆرە کارێکی سیاسی ئەم ڕۆژگارە بەشدار نەبن و تێوەنەگلابن، چونکە هەرچی دەکرێت لەم ڕۆژگارەدا لە کوردستان و بگرە لە زۆربەی جیهانیشدا لەوەی پێیان دەوترێت حیزب و لایەن و ڕێکخراوی ئیسلامی لە ڕووی فیکری و مەنهەجییەوە خۆیان بە دەستی دەسەڵاتی دژ بە ئیسلامەوە داوەو لە زۆرێك لە بنچینەکانی دینەکەیان تەنازولیان کردووە و بنەماکانی عەلمانییەت دزەی کردووەتە نێو سەرجەمیانەوە وهەموویان بەڕێژەی جیا جیا لە سنوورەکانی ئیسلام بە تایبەتی لە سنوورەکانی عەقیدە لایانداوە و لە بنەماکانی قورئان و سوننەت دوورکەوتوونەتەوە، تەنانەت موسوڵمانێکی سادە تەنها

به خوێندنەوەیەکی ئاسایی بۆ قورئان و بەراوردکردنی حاڵی ئەو حیزب و لایەنانە بۆی دەردەکەوێت ئەوان لە ئیسلام دوور کەوتوونەتەوە و پێچەوانەی قورئان و سوننەت ڕێ دەکەن.

-3هەوڵ بدەن پەروەردەی خەڵکی لەسەر بیروباوەڕ و تەوحید و ئیمان لە سەر پێناسەی ئەهلی سوننەت و جەماعەت بکەن و ئاوڕ لە کەس نەدەنەوە و قسەی حەقی خۆیان بکەن و چاوەڕوانی دەرەنجامەکانی نەبن و نەچنە گفتوگۆی بێ ئەنجام و کات کوشتن لە گەڵ مولحید و ئەهلی بیدەع و خاوەن هەواو ئارەزوو بەرژەوەندییەکان و ئەوانەی ئیسلامییان کردووەتە هۆکاری بەرژەوەندی سیاسی و حیزبی مادی و لەسەری دەژین.

4-هەر کاتێك بۆیان دەرکەوت لەخشتەچوونی خەڵکی بەو ئاقارە گەیشتووە چاککردنی مەحاڵە و کار لە کار ترازاوە وقسەکانیان هیچ سوودی نییە و لەسەر حیسابی پەروەردەی تایبەتی خۆیان و ماڵ و مناڵ و خزمە نزیکەکانیان دەبێت، باشترە واز لە خەڵکی بێنن و لێیان دوور بکەونەوە ودیارە بانگەوازی گشتی کارێکی بێ سوودە و با خەریکی خۆیان و خێزان و ئەو کەسانە بن کە ئەرك و بەرپرسیارێتییان لەسەریانە.

دووەم: دابڕان لە کۆڕو کۆمەڵ و لایەن وحیزبی سیاسی:

لە بنچینەدا کارکردن لەهەر چوار چێوەیەکدا بەمەبەستی فەرمان کردن بە چاکەو نەهی کردن لە خراپە، یان بڵاو کردنەوەی زانستی شەرعی و هاندانی

خەڵکی بۆ کارکردن بە قورئان و بە سوننەت و دوورکەوتنەوە لە بیدعەو پەروەردە کردنی خەلکی لەسەر ئاینی پیرۆزی ئیسلام لە ڕووی عەقیدەت و شەریعەتەوە کارێکی مەزن وپیرۆزە، بەڵام ئەوەی لەم ڕۆژگارەدا لە کوردستان و لە شوێنانی تر دەگوزەرێت ئەوەندەی بەڕواڵەت وایە بە حەقیقەت وا نییە و بە کورتی دوو ڕواڵەتیان هەیە یەکیکیان ئەوەیە کە لە خەڵکەوە دیارە و ئەوەی تریان ئەوەیە کە لە خەڵکەوە دیار نییە، واتە ئەگەر زیدەڕەوی تێدا نەبیت قسەکە ئەوەیە:(ظاهره الرحمة وباطنه من قبله العذاب).

کە باسی کتاب و سوننەت دەکەیت و داوای پابەند بوونیانی پیوە دەکەیت، ئەڵێن ئەی ئێمە بە چی حوکم دەکەین؟ بە ئینجیل و تەورات؟! کە تەماشای واقعیشیان دەکەیت ئەوان لە دۆڵێکن و ئیسلام لە دۆڵێکی ترە، سەلماندنی ئەم قسەیەش هیچی پێویست نییە جگە لە بەراورد کردنی حاڵی ئەو لایەنانە وەکو مەنهەج و

پەیڕەو و پەیوەندی و هاوپەیمانی ومامەڵە کردن و ئاکار بە واتا گشتییەکەی، لەگەڵ ئەوەی کە لە قورئان و سوننەتدا هاتووە دەبینی مەوداری نێوانیان مەودایەکی دوور و سەختە.

بۆیە بە کورتی مادام ئەوە حاڵ و ولقیعی حیزبە ئیسلامییەکان بێت، تێکەڵ بوون و هاوکاریکردن لە گەڵ هیچ کۆڕو کۆمەڵێکی ئیسلامی لە کوردستان و لە شوێنی تریش ئەگەر حاڵیان وا بێت - نەخوازەڵا حیزبی عەلمانی- حەرامە و سەرپێچییە بۆ بنەما سەرەکی و سەرەتاییەکانی ئیسلام لە قورئان و سوننەتدا و تێپەڕاندنە بۆ هێڵە سوورەکانی مەنهەج وعەقیدە، چونکە بۆ ئەوەی لە کارێکدا خێرو پاداشتت دەست بکەویت پێویستە ئەو کارە (الإخلاص والمتابعة) ی تێدا بێت واتە بەتەنها نیەت بۆ الله بێت و کارەکەیشت بەڵگەی قورئان و سوننەتی لەسەر بێت و کارێکی داهێنراو نەبێت لە ئیسلامدا .

شایانی باسە لایەن و حیزبە ئیسلامییەکان لە کوردستان و لە جیهاندا - بەڵام بەرێژەی جیاواز- هەموویان لەو دوو مەرجە تێکەوتوون بەتایبەتی لە مەرجی دووەمدا - واتە مەرجی پێکان و شوێنکەوتنی شەرع - کاروچالاکییان ئەگەر بەراورد بکەیت لەگەڵ شەرعدا دەبینی صواب نییە و ئەستەمە بەڵگەی بۆ بهێنیتەوە، ئەوەش نەبێت مەبەستمان ئەوە بێت معصوم نین نەخێر، بەڵکو نصاب ی صوابیة یان تێدا نییە کە موسوڵمان بتوانێت پشتگیرییان بکات و تاوانبار نەبێت.

وەکو بۆچوونی خۆیشم و ئەوەندەی کە لە ئیسلامدا وەکو مەنهەج و عەقیدەو شەریعەت شارەزام، جگە لە حیزبی نەهزەی تونسی بەسەرکردایەتی غنوشي هەرگیز لایەنێکی ئیسلامی لەسەر زەویدا شارەزا نیم ئەوەندەی لایەنە ئیسلامییەکانی کوردستان تەنازولیان

لە دینی ئیسلام کردبێت و لە خەمی ڕازیکردنی عەلمانییەکان و شەقامی کوردیدا بن بیری ناسیونالیزمییان تێکەڵ بەدین کردبێت و بگرە هەندێکیان بیری نەتەوایەتی بە زمانی کردار پێش دینەکەیان دەخەن، ڕێزو حەزی نزیکبوونەوەو هاوپەیمانێتییان لەگەڵ لیبرالی و قەومی و عەلمانییەکاندا لە کاتێکدا جگە لەوەی بەو کارەیان سەرپێچی بابەتە جێگیرەکانی دینەکەیان کردووە، هاوکاتە لەگەڵ ئەوەی ئەو لایەن و تەوژمانە بە بەڵگەی واقیع و مێژووی نوێی کوردستان نە ڕێز لە ئەمان و نە لە دینەکەیان ناگرن و سووکایەتی بە پیرۆزییەکانیانی ئەو حیزبە ئیسلامیانە دەکەن ومێژوویەکیشیان لە ئازاردان و پەراوێزخستنیاندا هەیە، بەڵام ئەوان لە جیاتی هەڵوێست وەرگرتن لە نەیارانی دینەکەیان بە هەموو جۆرەکانیانەوە بە خێراییەکی بەرچاو بەرەو ئەوان دەچن و ڕۆژ لە ڕۆژ لێیان نزیکتر دەبنەوەو لە سیاسەت و ڕاگەیاندن و زۆر

بواری تر لاساییان دەکەنەوە تەنانەت بەمەبەستی رازی کردنیان دەڕۆن لە مزگەوتەکاندا پێشانگای شێوەکاری بۆ کەسانێکی دژ بە فیکری ئیسلامی دەکەنەوە و تابلۆی تێدا نمایش دەکەن کە پیاو ماچی ئافرەت دەکات، ئەو کارە و سەدان کاری تریشیان هێشتا نابێتە ئەوەی بەرانبەرەکانان ڕزی راستەقینەیان لی بگرن و بەبەڵگەی واقیع هەر بە سووك تەماشایان دەکەن، ئەم نموونەش وەکو دڵۆپەیەك لە دەریای کاریگەر بوونیان بە عەلمانییەکان باس دەکەم ئەگینا ئاماری سەرپێچییەکان پێویستی بە کتێبێکە لە چەندین بەرگی گەورەدا بنووسرێت، لێرەشدا بە کورتی وەکو بەڵگەی حەرامێتی تێکەڵ بوون و کارکردن لە گەڵیان تەنها چەند بەڵگەیەك دەخەینە ڕوو، چونکە ئەم باسەش دیسان ئەگەر درێژەی پێ بدرێت و بەڵگەکان بخرێنە ڕوو نووسینی زۆری دەوێت:

1-ئەوان تووشی لە خشتەچوونی بیروباوەڕ بوونە لە جۆرەکانی تەوحید بەتایبەتی لە مەسەلەی حوکم کردن بە دستوورە دەستکردەکان و قبوڵ کردنیان بە زمانی حاڵ بۆ گۆڕینی حوکمەکانی ئیسلام بە تایبەتی لە بواری سزای تاوانەکان و بوارەکانی تر، هەورەها تووشی سەرگەردانی بوونە و خەڵکێکی زۆریشیان گومڕا کردووە بەوەی مەسەلەی ولائوبەرائیان لە دیدیاندا تێکداوەو ناشیرین کردووە و ئەوەش وای کردووە سنوورەکانی نێوان موسوڵمان و ناموسوڵمان و مەسیحی و یەهودی و بوزی و ئایینەکانی تر لابدرێت و برایەتی مرۆیی و نەتەوەیی بکرێتە جێگرەوەی برایەتی ئیسلام و ئەم باسەش وردەکاری زۆری تێدایە و قسە زۆر هەڵدەگرێت و بەڵگەشی زۆر لەسەری بەڵام لێرەدا جێگەی شیکردنەوەیان نییە.

2-تێکەڵبوونی تەواویان و کارکردنیان و رازی بوونیان

بە هەموو سیستمە جاهیلییەکانی ئەم سەردەمەوە کە لە گەڵ قورئان و سوننەتدا بە سەختی تێکدەگیرێت و هەرگیز کۆنابنەوە، وەکو سستمی دیموکراسی و لیبرالی و ناسیونالیزم کە جیرگەوەی نەك تەنها ئیسلامە، بەڵکو جێگرەوەی هەموو دینێکە و ئیسلامییەکان هیچ کێشەیەکیان لە کارکردن بە سیستمی دیموکراسی نییە سەرەڕای ئەوەی کە لەگەڵ ئیسلامدا تێك دەگیرێت، بەو پێیەش حاڵیان حاڵی عەلمانییەکانە بەشداری لە هەڵبژارنەکاندا دەکەن و لەگەڵ عەلمانی و مارکسی و قەومی هاوپەیمانێتی دەبەستن و لە هیچ مەسەلەیەکی ئەو بابەتە هەستیارانەدا نە بۆ قورئان و نە بۆ سوننەت ناگەڕینەوەوتەنها ئەوەی کە لە ڕێگەی سەرکردایەتییەکانیان و لە پەیڕەوو پرۆگرامە ناوخۆییەکانیاندا هاتووە نەبێت، گرنگی بە هیچی تر نادەن.

لەمەشدا گەورەترین یارمەتیدەری سەرکەوتنیان بریتییە لە جەهلی ئەندامان و شوێنکەوتووانیان بەو ئیسلامەی کە ئەڵێن کاری بۆ دەکەین و خزمەتی دەکەین، ئەگەر سەد ئایەت و فەرموودەیان بۆ حەرامی مەسەلەیەك بۆ بهێنیتەوە، یەك سەرکردەی زمان لووسیان بە دوو قسەی دەربارەی فیقهی واقع و فیقهی مقاصد کە ئەوە بووتە ئەو پەتەی هەموو کارە ناشەرعییەکانیانی پێوە هەڵدەواسن هەمووییت بۆ هەڵوەدەشێنیتەوە و مەحاڵە بتوانیت بە قال الله و قال الرسول کاریان تێبکەیت یان هەلویستیان بگۆڕێت و بگرە بە هۆی جەهلی خۆیان بە دینەکەیان بەزەیان بەعەقڵی ئەو کەسەشدا دێتەوە کە ئامۆژگاری شوێنکەوتنی کیتاب و سوننەتیان دەکات، یان تۆمەتی ئەوەی بۆ هەڵدەبەستن کە لە بەرژەوەندی عەلمانییەکان و دژ بە ئیسلامییەکان قسە دەکات یان بە توندرەوی و ناوو ناتووۆرەی تر وەسفی دەکەن.

3-حیزب و لایەنە ئیسلامییەکان کەوتوونەتە ژێر فشار و لێشاوێکی بە هێزی هزری عەلمانی لە هەموو ئاستەکانیاندا و لە هەموو شتێکدا و کێبڕکێ دەکەن بە کاروانی پێشکەوتنی ئەواندا بگەن، لەنەوەدەکان ئەو بابەتە جێگای شەرمەزاری بوو لەلایای زۆربەیان بەڵام ئێستا جگای شانازییە لەلای زۆربەیان، نەوەیەك درووست بووە ئێستا ـ کە بریتین لە بڕبڕەی پشتی ئەو حیزبانە و هێڵی کاریگەری ناو ڕیزەکانی ئەوانن - بێ ئەوەی ئاگایان لە خۆیان بێت، جگە لە ناو و هەندێ درووشم و قسەی زل و بەتاڵ لە ناوەڕۆك نەبێت هەڵگری هەمان فیکرو حەزو خولیاو ئامانجەکانی ئەوانن.

4-لە سەرکردایەتی ئەو حیزبانەو ئەوانەی بە ناویانەوە لێدوان دەدەن و نوینەرایەتیان دەکەن لە ڕاگەیاندنەکانەوە باسی ئەوە دەکەن کە ئەوان ئامانجیان جێبەجێکردنی شەریعەت نییە ونە کارکردن بە ئیسلام لەبەر نامەیاندایە ئەگەر گەیشتنە دەسەڵات، بەڵکو نیشتمان و هاونیشتمانیان و بەرژەوەندییەکانیان هەموو خەمێکی ئەوانە، کێشەیان لەگەڵ مەیخوارد ن و مەیخانەکاندا نییە دایبخەن ئەگەر سبەینی دەسەڵاتیان وەرگرت، یان لە مەسەلەی پۆشاکی ئیسلامیدا کاریان بەسەر کەسەوە نییە و هەرکێ ئازادە چی ئەکات وچی حەرام و قەدەغەکراویك ئەنجام ئەدات و بەڵکو چی دینێك هەڵدەبژێرێت و لە چی بوارێکدا کار دەکات لە هونەر و سینەما و تەنانەت لەشفرۆشەکانیش کەس ناتوانێت ڕێگرییان لێ بکات و ئەوان بەیاسا ئیشەکانیان ڕێك دەخرێت.

4-یەکێکی تر لە هۆکارەکانی حەرامێتی کارکردن وهاوکاری کردنی ئەو حیزبە ئیسلامیانە ئەوەیە مەرجیعیەتی ئەوان کتاب و سوننەت نییە، ناشتوانن نکۆلە بکەن لەو ڕاستییە و ئەگەر بیکەن بە واقیعی حاڵ و ڕەفتارە سیاسییەکانیان بەرپەرچ دەدرێنەوە،

هەرگیز ناتوانیت بە ئایەتیکی قورئان یان فەرموودەیەکی صحیح کارێکی ناشەرعی ئەوان ئەوان ڕابگریت و هەنگاوێکیی ناکۆکیان لەگەڵ ئیسلامدا بوەستێنی، ئەگەر وایش بیر بکەیتەوە هەرچی بەڵگەی شەرعی لەسەر نەبێت ڕەتی بکەیتەوە هەرگز لە ناویاندا جێگەت نابێتەوە، چونکە پێویستە متمانەی تەواوت بەسەرەوەی خۆت هەبێت کە هەرچی کارێك ئەنجامی ئەدەن، ئەگەر چی بەڕواڵەت سەرپێچییە بۆ عەقیدەو یان بۆ شەرع، بڵام پێویستە متمانەت هەبێت حیکمەتێك لە پشتییەوە هەیە و سەرکردایەتی حیزب بێگومان ئەوەی لێ شاراوە نییە و دەزانێت چی دەکات و تۆ

لەسەرتە گوێڕایەڵی تەواو نیشان بدەیت، ئەگینا ئەندامێکی گوێرایەڵ و باش نیت .

ئەمەش پێویستە وا بکات هەموو موسوڵمانێکی مولتەزیم بە دینەکەی و پەرۆش بۆ جێبەجێکردنی قورئان و سوننەت لییان دوور بکەوێتەوە و بە درشمی زل و قسەی سەرنج ڕاکێش فریو نەخوات و لەوە دڵنیا بێت کە کارنەکردن و تیوەنەگلان بە کارێکی ناوابەستە بە کتاب و سوننەت خۆی لە خۆیدا گەورەترین کارە وسەربەرزییە بۆت کاتی گەڕانەوەت بۆ لای پەروەردگارت، بە کورتی: ئیسلامییەکان ئەمڕۆ بە زمانی حاڵ شەرم دەکەن لەوەی قورئان و سوننەت هەمووی و بە تێکڕایی وەکو مەرجیعیەتیکی سەرەکی باس بکەن و بانگەوازی بۆ بکەن، بەتایبەتی لە بواری سزاکاندا کە عەلمانییەکان دەست بڕین و ڕەجم کردن بە هەمەجییەت و دواکەوتن دادەنێن ، ئیسلامییەکان جورئەتیان نییە بانگەواز بۆ مەشروعیەتی چجای

جێبەجێکردنی هیچ سزایەکی شەرعی بکەن بۆ تاوانەکانی داوێن پیسی و مەی خواردن و بوختان کردن و دزی و.. بەو سزایانە ڕازی بوونە کە لە یاسا دەستکردەکاندا هاتووە و ئەوەش ڕازیبوونە بە (الحكم بغير ما انزل الله) و بە ناڕاستەوخۆ ڕەتکردنەوەیە بۆ حوکمی قورئان و سوننەت و شەرم کردنە لە باسکردنی نەخوازەڵا باسی جێبەجێکردنی.

5-ئەوان بوونەتە هۆکاری دابەش بوونی موسوڵمانان و درووست بوونی دەمارگیری و دامەزراندنی خۆشویستن و پشتگیری و ڕق لێبوون و دژایەتی لەسەر بنەمای پەیوەندی بە حیزبەوە، ئەندامی ئەوان بێت کەسێکی باش و بە توانا و دوڵسۆزیت بۆ ئیسلام و شاییستەی هەموو هاوکاری وڕێزگرتن و بەرگرییەکی لە لایەن ئەوانەوە، بە پێچەوانەشەوە، نەخێر کەسێکی

دوا کەوتوو و تینەگەیشتوو و سنوور بەزێن و بێ ویژدان و تەنها خۆت بە زانا و ئەهلی بەهەشت دەزانیت، بە کورتی لەگەڵیان بیت کەسێکی باشی بەدەر لە دووریت لە فیکر و عەقیدەی ئیسلامی، لە گەڵیانیش نەبیت بەتایبەتی ئەگەر ڕەخنەیان لێ بگرێت و لادانەکانیان ئاشکرا بکەیت خراپیت و خزمەتکاری عەلمانییەکانی و ئەگەر مانگ لە نێو چەوانتەوە هەڵبێت تۆ هەر کەسێکی پیلان گێر و زیان بەخشیت و لە فیقهی واقع تێناگەیت و مەسڵەحەت و مەفسەدەت بۆ لەیەك جیاناکرێتەوە! هەزار موسوڵمان بیت و خەمخۆری ئیسلام بیت و زانستی شەرعیت پێ بێت دادت نادات و لە ڕیزەکانیاندا نەبیت دونیات بەسەردا ڕوخێت حەقیان بەسەرتەوە نییە، مەگەر بە تەماحی ئەوەی بۆ لای خۆیانت ڕابکێشن.

6-لە هۆکارەکانی حەرام بوونی تێکەڵ بوون و کارکردن لە گەل ئەواندا ئەوەیە؛ ئەوان بە تەواوی لە گەڵ نەیارانی دینی ئیسلامدا تیکەڵ بوونە و هیچ شەرمێکان نەماوە لە تێکەڵ بوون و کارکردن وخۆشویستن و هاوپەمانێتی لەگەڵ ئەوانەی کە چاویان بە ئیسلام هەڵنایەت و ئیسلام بە پاشماوەی سەدە تاریکەکان دەزانن و بگرە لە پێناسەی خودی خۆیانیشدا تاکو چەند ساڵێك لەمەوبەر ئەو بەرنامەی ئەوان بریتی بوو لە کوفرو شیرك و ئەو قسانەشیان تاکو ئیستا بە نووسراوی و بە بینراوی هەر ماوەتەوە و شوینکەوتوانیشیان کێشەیەك نابینن لەوەی قسەی دوێنێی سەرکردەکانیان لەگەڵ واقیعی ئەمڕۆیاندا سەد و هەشتا پلە جیاوازە! چونکە وەکو وتمان گوێڕایەڵی وا دەبێت!

-7زێدەڕەوی سەرکردایەتی و ئەندامانی حیزبە ئیسلامییەکان لە مەسەلەی بیری نەتەوایەتی و هزری ناسیۆنالیزمی و پێشخستنی بەسەر سەروەری حوکمەکانی ئیسلام و برایەتی ئیسلامدا، بە شێوەیەك کە ئەوان توانیویانە نەوەیەك پەروەردە بکەن کە بە زمانی حاڵ و گوفتاریش بڵێن: ئێمە کوردین پێش ئەوەی موسوڵمان بین، پێویستە ئیسلامیش بە ڕەنگی کوردایەتی ڕەنگ بکەین و چەندین گومڕا لەسەر کەناڵەکانی ڕاگەیاندنەوە بانگەواز بۆ ئیسلامێکی کوردی ئەکەن بە پێناسەی خۆیان لە ڕوانگەیەکی کورد پەروەری و نەتەوە پەرستییەوە پیناسەی چەمکەکان دەکەنەوە و حیزبە ئسلامییەکانیش نەك بەرانبەر ئەوانە ناوەستنەوە، بەڵکو لە ناو ڕێزەکانی حیزبەکانیاندا لەو جۆرە کەسانەیان زۆرتێدایە.

8-بەرژەوەندی مادی و مەعنەوی بووەتە بنەمایەکی سەرەکی و بووە بە ئامانجێك لە ناو زۆرێك لەو حیزبانەدا، بۆ نموونە زۆربەی سەرکردایەتییەکان خەون بەو ڕۆژەوە دەبینن و کار بۆ ئەوە دەکەن لە ڕێگەی حیزبەکانیانەوە لێپرسراوێتی گەورە بە دەست بهێنن بەتایبەتی ئەندام پەرلەمانی کە مووچەو ئیمتیازاتی خەیاڵییان دەست دەکەوێت و بە دەستهێنانی پلەو پایەو مەنسەبەکانی تر لە کاتی بەشداری کردن لە حکومەتدا، هەروەها زۆرینەی ئەندامان لەسەرەوە تا خوارەوە و بە پێی کار و پلەی حیزبی خۆیان بەهرەمەند دەبن لە ئیمتیازی دارایی گونجاو لە ڕێگەی دەزگاکانی حیزب لە بواری کاری ڕێکخراوەیی و ڕاگەیاندن خێرخوازی و دامزراوەکانی تر، هەروەها لەڕێگەی وەرگرتنی پشك و مووچە لەو بڕە پارانەی کە حکومەت و حیزبە عەلمانییەکان لە سەرەوەوە لە ژێرەوە بە ئاشکراو بە نهێنی وبە ئامانجی جۆراوجۆر پێیانی

دەدەن، ئەمەش وا دەكات زۆر بێ كار و هەژار و گەنجی خاوەن شەهادەو دانەمەزراو بەو تەماحەوە بچنە نێو ڕیزەكانیان و نەتوانن هیچ ناڕەزاییەك لەسەر كارە ناشەرعییەكانیان نیشان بدەن، چونكە ئەگەر ناڕەزایی دەربڕن بێ بەش دەبن لەو ئیمتیازاتە دارایيانە.

9-خاوەنی هەموو جۆرە فیكرێكی لادەر و گومڕا لە ناویاندا جێگەی دەبیتەوە و مادام ئەندام و لایەنگر بێت هیچ كێشە و گرفتێكی نابێت، بۆ نموونە:

-دژایەتی سوننەت دیاردەیەكە لە ناویاندا نەك هەر ئاساییە، بەڵكو لە ڕاگەیاندنەكانیانەوە سووكایەتی بە ئەبو بەكر و عەمەر و بوخاری و موسلیم و كتێبەكانی فەرموودە دەكرێت و لەسەر هەواوە گومان دەربارەی سوننەت بۆ موسوڵمانان پەخش دەكەن و بەڕێزەوە میوانداری لە دژە سوننەتەكانی كوردستان دەكەن لە

کەناڵە ئاسمانییەکانیان و سەردانیان بۆ ڕێك دەخەن بۆ بارەگاکانیان بۆ ئەوەی گومان لەسەر کتێب و سەرچاوە باوەڕ پێکراوەکانی سوننەت لەلای ئەندامانیان درووست بکەن.

-جنێودان بەهاوەڵان و سوکایەتی پێکردنیان بە ناو ڕەخنەگرتنی زانستی زۆر دیاردەیەکی ئاساییە و کەس لە ئەندامان - ئەگەر گریمان بەوەش ڕازی نەبێت - ناوێرێت ڕووبەڕووی بێتەوە بۆ ئەوەی تۆمەت بار نەکرێت لە دڵسۆزیدا بۆ حیزبەکەی، جاری وا هەیە سەری یەکەمی حیزب بە خۆی سووکایەتی بە هەندێ لە هاوەڵان دەکات و بە ستەمکار وەسفی دەکات.

-بیری موعتەزیلەکان لە ناویاندا زۆر بەربڵاوە و ڕووی سەرانی ئەوانیان سپی کردووە و بنەماکانی فیکری موعتەزیلە بە ناڕاستەوخۆ بە گوێی موسوڵمانی کورددا دەدەن لەسەر حیسابی دەستگرتنی ئەوان بە

مەنهەجی پێشینانی چاكەوە و زۆربەی گومانەكانی موعتەزیلە لەڕێگەی هەندێ گومڕاو زمان لووسەوە لەو كەناڵانەوە باس كراوە.

-هەروەها بیری عەلمانی و ناسیونالیزمی و عیرفان وتصوف ی توندڕە و بە مەزن دەرخستنی حەلاج و مەولانا و ابن عەرەبی و بانگەواز كردن بۆ فیكری شیعە و ئەشعەرییەت و ڕێبازو گروپی تر زۆر ئاسایی و بە بڵاوە لە ناویاندا.

ئەمانەو چەندین دیاردەی ناشەرعی تر لە لادان زۆر بەڕوونی لەناو ئەواندا بە دی دەكرێت و ئەمەیش بەسە بۆ ئەوەی موسوڵمانی وابەستە بە قورئان و سوننەت چەند بتوانێت دووریان لێ بگرێت.

-10بانگەوازێك هەیە لە ناو سەركردایەتی حیزبەكاندا، ساڵ بە ساڵ جومهوری و پشتیوانانی زۆرتر دەبێت،

بەڵام تاكو ئێستا نەگەشتووەتە ئەوەی بخرێتە بازنەی جێبەجێكردنەوە ئەویش بریتییە لە لادان و خۆ ڕزگار كردن لە پاشگری ئیسلامی، لە زۆربەی كۆنگرەكانیاندا باسی ئەو مەسەلە دەكەن واتە بەسە بوترێت فلانە حیزبی كوردستانی ئیتر ئەو پاشگری ئیسلامییە هیچ پێویستییەك نییە بۆ مانەوەی.

لە ڕاستیدا ئەوان بە پلەی یەكەم - ناڵێم هەموویان - بەڵكو زۆربەیان پێناسی نەتەوییان بەلاوە گرنگە و هەست بە ئینتیمای حەقیقی - نەك زارەكی - ناكەن بۆ ئیسلام بەدەر لە پەیوەندی بەو پێناسەو وابەستە بوون بە خاك و نیشتمان و ئاوو شاخ و دۆڵ و نشێوەكانی...هۆكاری یەكگرتنەوەشیان لە گەڵ عەلمانییەكان وەبوونی زۆر حاڵی هاوبەش لە نێوانیاندا و لەبیركردنیان بۆ زۆرێك لە بابەتە جێگیرەكانی بیروباوەڕی خۆیان، پێم وایە هەمووی هەڵقوڵاوی خاڵە نەتەوەییە هاوبەشەكانیانە لەگەڵ

ئەوان. لە ئێستادا لە ناو حیزبە ئیسلامییەکاندا ڕاستیەکی حاشا هەڵنەگرە پێناسی نەتەوایەتی تەنگی بە پێناسی ئیسلامی هەڵچنیوە و واپڕوات لە ساڵانی داهاتوو گۆڕانکاری سەرسوڕهێنەرتر ڕوو دەدات.

-11یەکیکی تر لە خراپییەکانی ئەو حیزبانە کە وا دەکات موسوڵمانی مولتەزیم و موەحید نەتوانی بمێنیتەوە لە ناویاندا، هەبوونی کاری ناشەرعی و ناکۆکە لە گەڵ شەرعی ئیسلامدا، ئەگەرچی بەراورد بە هەڵەی بیروباوەڕ ئەمەیان ئاسانترە بەڵام نەشیاوە بۆ کەسانێك کە بانگەشەی گێرانەوەی حوکمی ئیسلامی دەکەن، لە دیارترینیان:

-خۆ دەرخستنی ئافرەت و خۆ جوان کردنەوەیان وەکو بێژەر و پێشکەشکار لە کەناڵەکانیان و بەشداری کردنیان بە جل و بەرگی ورۆژێنەردا لە پروپاگەندەی

هەڵبژاردن و هەندێ جار تەوقە کردن لە گەڵ پیاوان و باسکردنی بابەتی سێکس و هەندێ باس لە لایەن بێژەرە ئافرەتەکان لە گەڵ میوانی پیاودا لە دیمەنگەلێکی ڕوون لە کەوتنە ژێر فشاری عەلمانییەکان و تێکەڵبوونی ژنان و پیاوان لەسەر هەموو ئاستەکانی حیزب و زیدەڕەوی کردن لە لێدانی مۆسیقاو گۆرانی و هەڵپەڕکێ زنجیرەی دۆبلاجکراوی دوور لە مەبەستەکانی ئیسلام و هەڵکردنی ئاگری نەرۆز لەبەردەم بارەگای هەندێ لەو حیزبانە و داواکردنی بەشداری ئافرەتە موسوڵمانەکان لە مەلەوانگەو زۆر دیاردەی ناشەرعی تر و بانگەشە کردن بۆ زۆر شت لەوانەی کە عەلمانییەکان کوتوموت بانگەشەی بۆ دەکەن.

12-زۆربەی حیزبە ئیسلامیەکان لە کوردستان و لەوڵاتانی دونیا پەیڕەوی لە تێگەیشتنێك دەکەن لە

حوکمەکانی ئیسلامدا کە لە ئەوپەڕی شلی و دابەزین و بەزیندایە، بێ ئاوڕدانەوە لە ئایەتی قورئان و سوننەتی راست و درووست، بۆ نموونە لەگەڵ هاتنی سەری ساڵدا لەبەرزترین ئاستی حیزبیدا پیرۆزبایی لە دایکبوونی عیسا سەلامی خوای لێبێت لە گاورەکان دەکەن لە کاتێکدا ئەوان عیسا بە خوا دەزانن، ئینجا بە ئەو پەڕی متمانەوە ئەڵێن گاورو جولەکە برامانن و کافریش نین و ئەوانیش وەکو ئێمە ئەهلی کتابن، ئێمە قورئانمان هەیە و ئەوان ئینجیل و تەوراتیان هەیە، لە کاتێکدا مەسیحییەکان ئەوە ناشارنەوە کە موسوڵمان بە کافر دەزانن، وەکو ئەوەی یەك ئایەت لە قورئاندا نەهاتبێت ئەوانی بە کوفر وەسف کردبێت، تەنانەت گومڕایەکیان هەیە لە میسر کە زۆرێك لە بانگخوازەکانی کوردستان ئەو بە پێشەنگی خۆیان دەزانن و لاسایی دەکەنەوە دەیووت شەیتانیش کافر نییە و تاکو ماوەیەك هەر لەسەر ئەو باوەڕە بوو! بەڵام

دواجار مامۆستایەکی کۆنی خۆی هەرچۆنێك بوو قەناعەتی پێکرد کە شەیتان کافرە.

ئەوانەشیان تا دوێنێ غیرەت وتوندییەکان لە دینداریدا هەبوو، ئەمڕۆ بە چەند قۆناغێك شلەکانی دوێنیان بە جێهێشتووە و پێشیان کەوتوون لە ڕووی سیاسەت و ڕاگەیان و پاشکۆیی لایەنی دەرەکی دژ بە دینەکەیان، وەکو کورد دەڵن: ڕەحمەت لە کفن دز، یان وەکو عەرەب دەڵێن: (ملكيون أكثر من الملك).

13-گەورەترین کێشە مەنهەجی و بیروباوەڕییەکانی ئەو حیزبانە ئەوەیە تاك لەسەر عەقیدەی ڕاست و درووستی ئەهلی سوننە دانامەزرێنن و لە بنچینەوە بایەخ بەو پرسە گەورەیە نادەن، لەوانەشە هەڵەیەکی بچووك و لەبیرچوونێکی سادە نەبێت، بەڵکو کارێکی بەرنامە بۆ دارێژراو بێت، چونکە ئەگەر ئەندامانی ناو

ئەو حیزبانە لەسەر ئەو عەقیدەی لە قورئان و سونەتدا هاتووە و ئەوەی زانایانی پێشینی ئەم ئومەتە باسیان کردووە پەروەردە بکرێن ئیتر ناتوانن لە کارکردن لە ناو ئەو حیزبانە بەردەوام بن و ڕیزەکانیان بەجێ دەهێڵن. لە ناوحیزبە ئیسلامییەکاندا دەگمەنە و ئەستەمە خولێك بکرێتەوە بۆ:

-باسەکانی تەوحید بەتایبەتی تەوحیدی ئولوهییەت و ئەسمائو سیفات و چەمکی ئیمان و پێناسەی لەلای ئەهلی سوننەت و شارەزا بوون و ڕەتدانەوەی بیری تاقمە گومڕاکان.

-یان خولێك بکرێتەوە بۆ باسەکانی الولاء والبراء لە ڕۆشنایی ئایەتەکانی قورئان و سەحیحی سوننەتدا.

-یان باسی جیهاد و تێکۆشان لە پێناو الله هەروەکو باسێکی نەزەری پەتی کە لە قورئاندا باس کراوە و هیچ

نەبێت ببەسترێتەوە بە بەرگری کردن لە وڵات و نیشتمان و دینی خەڵکی کورد.

-یان پێویستی حوکم کردن بە قورئان و سوننەت و خراپی گۆڕینەوەی حوکمی ئیسلام بە حوکمی دیموکراسی و ئەو جۆرە باسانە.

-یان قەڵاچۆکردنی بیدعەو گرنگی ڕێزگرتن لە سوننەت.

-یان شەرح کردنی هەندێ کتێبی فەرموودە و لێکدانەوەی متون و سەرچاوەی عەقیدە وەکو (اصول السنة) ی ئیمام ئەحمەد و (العقيدة الطحاوية) و کتێبەکانی (ابن تيمية و محمد بن عبدالوهاب).

بەڵام زۆر ئاساییە خول بکرێتەوە وسیمینار بگیرێت و ڕاگەیاندن تەرخان بکەن بۆ:

-باسی گرنگی دیموکراسی و ئازادی تاکەکەسی و گرنگی کاری سیاسی لەم سەردەمە بۆ موسوڵمان.

-یان باسی بەڵگەی شەرعییەتی بەشداری کردن لە هەڵبژاردنەکاندا(لەم باسەیاندا هەر زانایەك کە ئەوان هەر باوەڕیان پێی نییە و بگرە گاڵتەشی پی ئەکەن زەلەیەکی کردبێت و وتبێتی هەڵبژاردن درووستە و شایەتتیە و ...ئەوان بە قسەی دەکەن و لە ماوەی بانگەشەی هەڵبژاردنەکاندا سەرزمان و بن زمانیان هەر ابن باز و ابن عثیمین ە بەڵام لە بوارەکانی تردا کاتێك بەڵگەی شەرعی کارەکانی ئەوان هەڵدەوەشێننەوەو لە بنچینەوە حیزبەکانیان بە بیدعەو بە خراپە دەزانن،لەو مەسەلانەدا ئەوان زانای حەیزو نیفاسن و سەریان لەسیایەت و زۆر شتی تر تەقەی دێت.

-یان خول کردنەو لە دوای خول کردنەوە لەسەر گەشەپێدانی مرۆیی کە تا باسێکی لەگەڵ شەرعی ئیسلامدا گونجاوە دە باسی ناکۆکە.

-یان خولێك بکەنەوە بۆ باسکردنی مەزنی و گەورەیی مەولانا (کە مەولانا یەکێکە لە بێ دینترین و گۆمڕاترین ئەوانەی لە مێژوودا ناویان هاتووە).

بۆیە دابڕان و دوورکەوتنەوە لەو کۆڕو کۆمەڵە سیاسی و حیزبییانەی لە کوردستان و ولە وڵاتانی تر هەیە واجبێکی شەرعییە و هەنگاوێکە لەسەر ڕێگای راست لە بیروباوەڕدا بە هۆی ئەو هەموو لادان و تێکدانەیان بۆ بنەماکانی ئایین.

چەند تێبینییەك:

1-ئەگەرچی من شارەزا نیم جەماعەتێك هەبێت بەتەواوی لەسەر کیتاب و سوننەت بێت و شاییستەی ئەوە بێت لەگەڵیان بیت لەم سەردەمە، بەڵام ئەگەر بێت کۆمەڵێك هەبێت کار بە کتاب و سوننەت بکات و خەریکی بانگەواز و پەروەردەکرن و فێرکردنی ئیمان و تەوحید و بیروباوەڕبێت بە گشتی و بەشداری سستم ودیاردە جاهیلییەکانی ئەم سەردەمە نەکات وەکو دیموکراسییەت و دەنگدان وبەشداری کردن لە پەرلەمان ونزیك نەکەوێتەوە لە هیچ دەسەڵات و حوکمەتێك لە مانەی ئەم ڕۆژگارە کە ناکۆکییان لەگەڵ ئیسلامدا وەکو ڕۆژی ڕووناك دیارە و بەکرێگرتەی هیچ دەوڵەت و لایەنیك نەبێت و ئەجیندای کەس جێبەجێ نەکات و تەنها مەبەستی سەرخستنی دینەکەی بێت، هیچ کێشەیەك نییە و بگرە واجبیشە خزمەتی ئاوها کۆڕو کۆمەڵێك بکەیت، بەڵام ئایا کۆمەڵی وا بوونی هەیە!

2-سەبارەت بە حیزبەکان پێویستە جیاوازی لە نێوان مەنهەج و سەرکردایەتی و شوێنکەوتواندا بکرێت، ئەوانە سێ شتی جیاوازن و یەك حوکمیان نییە.

3-من وەکو خۆم سەرەڕای ئەو لادان و هەڵانەی باسم کرد دەربارەی ئەوان، بە ئاسایی دەزانم مامەڵەیان لەگەڵ بکرێت - بەڵام بەبێ ئینتیما و چوونە ناو کاروباری حیزبایەتییانەوە - و بە برایان دەزانم و لەگەڵ ئەوە نیم هەجر بکرێن بە شێوەیەکی گشتی بەتایبەتی ئەندامانی خوارەوەیان، مەگەر کەسێك بیروباوەڕو هەڵوێستی زۆر ناموسوڵمانانە بێت و دەمارگیری سەری لێ تێکدابێت، یان عەلمانییەکی تەواو بێت و تەنها ناوەکەی ئیسلامی بێت، یان یەکێکی لە هەڵوەشێنەرەوەکانی ئیسلام تێدا بێت، لەو حاڵەتەدا

هەجرو لێ دوورکردنەوەی باشترە و وریاکردنەوەی موسوڵمانان لە شەڕو خراپەی لە پێشترە و شایستەی حوکمی شیاوی خۆیشی ئەبێت بە پێی دوورکەوتنەوەکەی لە بنەماکانی ئیسلام و ئیمان.

لە کۆتاییشدا دەڵێم:

پوختەی باسەکەم سەبارەت بە تیکەڵی و دابڕان ئەوەیە:

سەبارەت بە تێکەڵبوون بە خەڵکی: ئەگەر بزانیت کارەکەت بە سوودە و بێ دەرەنجام نییە وفووکردن لە خۆڵەمێش نییە ، تا بتوانیت لێیان دانەبڕێت و بانگیان بکەیت بۆ ئیسلامی ڕاستەقینەو حەق کە ئیسلامی قورئان و سوننەتە بە تێگەیشتنی هاوەڵان و زانا و پێشەوایانی سێ سەدە چاکەکەی دوای وەفاتی پێغەمبەر صلی الله علیه و سلم کە بە (القرون الخیریة) دەناسرێن.

بەڵام بە بۆچوون و تێگەیشتنی خۆم بە تێپەڕبوونی ساڵان و کارکردنی زۆر لەسەر عەقڵی تاکی کورد بۆ

وەرگرتنی ئیسلامێکی تا رادەیەك نامۆ یان هیچ نەبێت جیاواز لە ئیسلامە ڕەسەنەکە، من خۆم بەڕێژەیەکی زۆر لە ڕازی بوونی خەڵکی خۆمان بە هەموو ئەوەی لە قورئان و سوننەتدا هاتووە بێ هیوام و بە ئەستەم دەیبینم بانگەوازکردن بۆ قورئان و سوننەت دەرەنجامی باشی هەبێت مەگەر لە بازنەیەکی تەسکدا، بەڵام سەرەڕای ئەوەش لەبەرر ئەوەی ئێمە لە بانگەوازدا نوح و ابراهیم و أیوب و محمد و پێغەمبەرانی تر پێشەنگ و پێشەوامانن علیهم الصلاة والسلام تا بتوانین و ڕێگە واڵا بێت و بانگەواز کردن نەبێتە کارێکی سەد لەسەد بێ سوود هەر بەردەوام بین باشترە سەرەڕای ئەو نائومێدی و بێ هیوایی و فیتنەیەی تێی کەوتووین.

سەبارەت بە تێکەڵ کردن و هاوکاری کردن لە گەڵ کۆڕو کۆمەڵ و حیزبە ئیسلامییەکان بە هۆی لادانی زۆریان

لە ڕێبازی قورئان و سوننەت و بەزاندنیان بۆ زۆرێك لە سنوورەکانی عەقیدەی ئیسلامی و کاریگەر بوونیان بە عەلمانییەت و دزە کردنی بیری عەلمانی و نەتەوایەتی و ناسیونالیزمی بۆ ناویان بە شێوەیەکی بەربڵاو و تێکەڵکردنی فیکری و هەبوونی ژمارەیەکی زۆر لە گومڕایان و شوینکەوتووی تاقمە گومراکانی مێژووی ئیسلامی، بۆیە دوور کەوتنەوەو دابڕان لێیان بە واجبکی شەرعی ئەزانم و دوورەپەرێزی لێیان خۆی لە خۆیدا بێگومان کارێکی ئیسلامییە و هەڵقوڵاوی پێویستی مەنهەج و بیروباوەڕە و دانیشتن و خۆ پەروەردەکردن و بڵاو کردنەوەی زانست زۆر لە تێکەڵکردنی ئەوان باشترە کە بە ئاڕاستەیەکی جیاواز لە ئاراستەکانی قورئان و سوننەت دەتبەن و بێ ئەوەی بە خۆت بزانیت کاتێك دەزانی کەسێکێکت لێ دەردەچێت: سەلبی ،بیروهزر تیکەڵ، هەستیار بەرانبەر زۆرێك لە بنەماکانی بیروباوەری ئیسلامی، هەستیار بەرانبەر

وشەی سەلەفی و هەڵگری بیروباوەری سەلەفی، خاوەن خوێندنەوەی نامۆ بۆ زۆرێك لە دەقەکانی کیتاب و سوننەت و هەمیشە پێویستت بە تأویل کردن و لادانی ئایەت و فەرموودەکانە لە واتاکانی خۆیان. بەردەوام پاساو دەهێنیتەوە بۆ هەموو هەڵە و لادانێکی فیکری و مەنهەجی گومڕاکان و، سەرسام دەبیت بە سەرانی بێباوەڕان و لادەران وگومڕایانی جیهان و ڕەهەندی عەقیدە لە بیروڕاکانتدا تەواو کاڵ دەبێتەوە، هاوکات زۆرێکیش لە زانا گەورەکانی ئیسلام لە کۆن و نوێدا بە بیر تەسك و تێنەگەیشتوو تێدەگەیت و بە ناچاریش بە حوکمی کارکردنت لە نێو ئەو حیزبانە ئەبێت باوەڕت بە سیستمە ناکۆکەکان هەبێت لە گەڵ ئیسلامدا وەکو عەلمانیەت و لیبرالیەت و دیموکراسی و ناسیونالزم و عەولەمە وهەڵبژاردن و بەشداری کردنی پەرلەمان و دەرکەوتن وەکو موسوڵمانێکی مۆدێرنەی سەردەمیانە کە پێت عەیب ئەبێت زۆرێك لە بنەما سەرەکییەکانی

ئیسلام لە بیروباوەڕو مەنهەج و سزای تاوانەکان لە ئیسلامدا باس بکەیت، ڕۆژ لە ڕۆژ لە زانستی شەرعیدا بەرەو دوا دەچێت و کەسانی نەشیاو دەبنە پێشەنگ و مامۆستات و تاقەتی گوێگرتن و وەرگرتنی زانستە شەرعییەکان و بەتایبەتی زانستی عەقیدەت نامێنێت.

لەوانەشە کەسێك ڕەخنەم لێ بگرێت و بڵێت: بۆچی چاکەی حیزبە ئیسلامییەکان نابینیت و تەنها باسی خراپەکانیان دەکەیت؟

لە راستیدا من چاکەی ئەوان ئەبینم و ئەزانم سەرەڕای هەموو شتێك ئەگەر بێت و کەناڵێکی راگەیاندنی حیزبێکی ئیسلامی لەگەڵ کەناڵێکی راگەیاندنی حیزبێکی عەلمانی بەراورد بکەین جیاوازییان زۆرە، هەروەها زۆر چاکەی تریان هەیە لەوەی خەڵکی بە تێگەیشتنی خۆیان بۆ ئیسلام بانگهێشت دەکەن و ڕەوشتی جوان و

کاری چاکە و خێرخوازی و ئاکاری پەسەند لە ناو خەڵکیدا بڵاو دەکەنەوە و زۆر شتی تری باشیان هەیە، بەڵام کێشەکە لەوەدایە بۆ ئەوەی باشی ئەوانت بۆ دەربکەوێت ئەبێت بەوشێوە بەراوردیان لەگەڵ عەلمانییە پەتییەکاندا بکەیت کە ئیسلام بە لایانەوە یەکسانە بە کۆنە پەرستی، بەڵام ئەگەر حاڵی حیزبە ئیسلامییەکان لە گەڵ ئەوەی پێویستە لەسەریان و لە قورئان و سوننەتدا هاتووە بەراورد بکەین دەبیین ئەوان لەو بەراوردە بەسەلامەتی دەرناچن؛ چونکە ئەوان:

-هەڵساون بە تێکەڵ کردنی چاکەو خراپە و خەیروشەڕو خۆشەویستی ئیسلام و هاوپەیمانێتی لە گەل نەیارانی ئیسلام، لە ئیسلامیشدا کاری وا تێکەڵ و پێکەڵ قبوڵ ناکرێت.

-بانگی خەڵکی بۆ مزگەوت دەکەن و لەو لاشەوە بۆ دەنگدان و پەرلەمان بانگیان دەکەن کە هەرچی فەرمانەکانی الله تعالی و پێغەمبەرەکەی هەیە صلی الله علیه وسلم هەمووی لەوێ هەڵدەوەشێتەوە و جارێکی تر دەخرێتە دەنگدانەوەو دەریشناچێت لە دەنگدان.

-بانگی خەڵکی دەکەن بۆ قورئان و بۆ دیموکراسیش لە هەمان کاتدا، کە لە ڕاستیدا دیموکراسی بۆ خۆی ئاینێکی سەردەمیانەی سەربەخۆیە و چارەسەری پێچەوانەی چارەسەکانی ئیسلامی بۆ کێشەو گرفتەکانی خەڵکی پێیە.

-بانگی خەڵکی دەکەن و باسی گەورەیی و زانستی - بۆ نموونە - پێشەوایەکی وەکو شافیعی یان بۆ دەکەن، هەر بەدوایدا یان لە باسی داهاتوودا باسی مەزنی غاندی یان جلال الدين الرومي یان نیلسون ماندێلایان بۆ دەکەنو ئەوەندە بە گەورەیی باسیان دەکەن شافیعی و ئەوانی

تریان لە پێشەوایانی ئیسلام لەبەر چاو بچووك دەبێتەوە بەراورد بە غاندی و ماندیلا و مەولانا.

بۆیە مەسەلەكە ئەوە نییە من چاكەكانیان نەبینم بەڵێ بە چاكی چاكەكانیان دەبینم بەڵام دینداری بەو شێوە ناكرێت كە حەق و باتڵ تێكەڵ بكرێت و نەوەیەك دروست بكرێت بەو تێگەیشتنە هەڵەو شل و شێواوە بۆ ئیسلام، ئەوە مەنهەجێكی زۆر نامۆیە و هەرگیز لەگەڵ مەنهەجی ئەهلی سوننەتدا ڕێك ناكەوێت كە كتاب و سوننەت بنچینەو بڕبڕەی پشتی ئەو مەنهەجەیە،هەر بۆیە بەبێ هیچ گومان و دوو دڵییەك و سەرەڕای ئەو چاكانەیان كە هەیانە، دابڕان و دووركەوتنەوە لێیان نەك هەر باشترە ؛ بەڵكو واجبێكی شەرعییە و پیویستییەكی بیروباوەڕو ڕێبازی دینداری ڕاستەقینەیە، ئەگەر بەو تیگەیشتنەش بێت سەیری چاكە بكرێت و لە

هەڵەی بیروباوەڕو مەنهەج چاوپۆشی بکرێت لەبەر ئەو چاکانە، ئەوا هەر کام لە گومڕاکانی مێژووی ئیسلامی و لە تاقمە لادەر وگومڕاکان بهێنیت هەرچەند لادەر و گومڕا بووبێت، چاکەو عیبادەت و قسە و ئاکاری جوان و کردەوەی پەسەندی هەر بووە و بگرە خودی شەیتانیش چەندین قسەی حەق و بە جێی هەیە لە قورئاندا باسکراوە.

لە کۆتاییشدا دەپاڕێمەوە لە الله تعالى ئەم نووسینەم بە نیاز و نیەتی دڵم لێ وەرگرێت کە ئەو لە هەموو کەسێك بە ئاگادارترە من نیەتم تەنها و تەنها لەبەر خۆی بووە.

هەروەها داواکارم ئەم نووسینەم لەلایەن ئەوانەی بە دڵیان نییە بە سینەیەکی فراوانەوە وەریبگرن، ئەمە ڕاو بۆچوونی بیست ساڵ لەمەوبەری تەنها خۆمە و لەگەڵ ڕۆژگاردا و بەبەڵگەی واقیعی ئەوان ئەو باوەڕەم

تۆکمەتر بووە، سەرەڕای ئەوەش پەیوەندیم نەبڕییوەتەوە لەگەڵ ئەو کەسانە و بەبراشم زانیون و مامەڵەم لەگەڵ کردوون و ئێستاش هەر وام، چونکە ئەگەر چی گومانم لەوە نییە لەڕێگای راستی ئەهلی سوننەت و مەنهەجەکەیان لایان داوە بەڵام هەر بە موسوڵمانیان دەزانم و ئومیدەوارم و لە الله تعالى داواکارم بگەڕێنەوە سەر ڕاستە شەقامی کیتاب و سوننەت و بەو حاڵەوە نەچنەوە لای پەروەردگاریان، ئەگەریش بە قسەی من بکەن کە الله تعالى دەکەمە شایەت و سوێندی پێ دەخۆم هیچ مەبەستێکم نییە و لە هیچ ڕوانگە و لایەن و تەوژمێکەوە جگە لە ڕوانگەی بەرژەوەندی دینەکەم نەبێت قسە ناکەم، بەرژەوەندی دین و دونیایان لەوەدایە وازیان لێ بهێنن و خەریکی خۆ فێرکردنی زانست و بڵاو کردنەوەی و بانگەواز بۆکردنی دەبن و پەروەردەی خۆیان و ماڵ و مناڵ و دەوروبەریان لەسەر ڕێبازی ئەو دوو سەرچاوە دەکەن

و بەرائەت دەربڕین لە هەموو شتێك پێچەوانەی ئەوە دەكەنە مەشخەڵی ڕێگای خۆیان و بەو شیوەش ان شاء الله سەرفرازی دونیا و دوا ڕۆژ دەبن، وصلی الله وسلم وبارك علی محمد وعلی آله وصحبه و سلم تسليما كثيرا.

إحسان برهان الدين

٢٤ / ١١ / ١٤٣٩

06 / 08 / 2018